הִלְכוֹת נְשִׁיאַת כַּפַּיִם סִימָן קכח

בְּאֵר הַגּוֹלָה

ח שם (ע״א) לְפָרֵשׁ הַהוֹסָפוֹת (ד״ה ואין).
ט סוֹף פֶּרֶק קַמָּא דְּחַלִּין (כד:). י בֵּית יוֹסֵף (ד״ה וכתב).
כ בְּרָכוֹת ל״ב (ע״ב). ל מֵרְדְּכִי פֶּרֶק הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִלָּה (סר תתיז) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים.

הָאוֹתִיּוֹת, כְּגוֹן שָׁאוֹמַר (קכ) לְאַלְפֵּי״ן (נד) עַיְנֵי״ן, וּלְעַיְנֵי״ן (נה) אַלְפֵּי״ן וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו: לד [ח] קָטָן (קכא) שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, (נו) שְׂעָרוֹת, (קכב) אֵינוֹ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו אֲפִלּוּ בְּקִבְעָא, * אֲבָל עִם כֹּהֲנִים שֶׁהֵם גְּדוֹלִים, נוֹשֵׂא (קכג) לִלְמֹד (נז) וּלְהִתְחַנֵּךְ. וּמִי שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו אֲפִלּוּ בְּפָנֵי עַצְמוֹ, (קכד) * וּמֵיחוּ דַּוְקָא (קכה) בְּאַקְרָאֵי בְּעָלְמָא * וְלֹא (נח) בְּקִבְיעוּת, עַד [ט] שֶׁיִּתְמַלֵּא זְקָנוֹ, שֶׁאָז יָכוֹל לִשָּׂא כַּפָּיו אֲפִלּוּ יְחִידִי בְּקָבֵעַ. וְכָל שֶׁהִגִּיעַ לְשָׁנִים שֶׁרָאוּי לְהִתְמַלְּאוֹת זְקָנוֹ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְמַלֵּא, קָרִינַן בֵּיהּ נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ (קכו) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן נ״ג סָעִיף ח׳): לה [י] כֹּהֵן (קכז) שֶׁהָרַג אֶת הַנָּפֶשׁ, (קכח) * אֲפִלּוּ בְּשׁוֹגֵג, לֹא יִשָּׂא אֶת (נט) כַּפָּיו (קכט) * אֲפִלּוּ עָשָׂה תְּשׁוּבָה. הַגָּה: (קל) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם עָשָׂה תְּשׁוּבָה נוֹשֵׂא כַּפָּיו, וְיֵשׁ לְהָקֵל עַל בַּעֲלֵי (ס) [ס] תְּשׁוּבָה, שֶׁלֹּא לְנַעֵל דֶּלֶת בְּפְנֵיהֶם, (קלא) וְהֶכֵי נָהוּג (טור ורש״י (פסוה״ר, סי׳ קנ) והרבה פוסקים, אגור (סי׳ קנב) ובית יוסף (ד״ה וכתב הסמג״ור)): לו [כ] (קלב) לְמָל (סט) תִּינוֹק וּמֵת, נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. וְאִם הָעָם (קלג) מְרַנְּנִים

בְּאֵר הֵיטֵב

לג (נד) עַיְנֵי״ן. וְהוּא הַדִּין מִי שֶׁקּוֹרֵא לְחִיתֵי״ן הֵהֵי״ן. וְאִם כָּל בְּנֵי עִירוֹ קוֹרִין כָּךְ, נוֹשְׂאִין אֶת כַּפֵּיהֶם. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט) בְּשֵׁם הָרַדְבַּ״ז (ח״א סי׳ שצד) וּמַהֲרַי״ט (ח״ב. אהע״ז סי׳ סז). כָּתַב פְּרִי חָדָשׁ וְדַי דְּבִכָּל הָנֵי דְּקַאֲמְרִינַן לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו, מִסְתַּבְּרָא לִי אִם עָלָה לֹא יָרֵד: (נה) אַלְפֵּי״ן. וְאַף עַל גַּב שֶׁלֹּא מָצִינוּ עַיֵּ״ן בִּבְרָכַת כֹּהֲנִים, מִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁקּוֹרֵא ״יָאֵר ה׳״, מֵחֲזֵי כְּקוֹרֵא עַיְנֵי״ן דְּעַיֵּ״ן וְאָלֵ״ף שָׁוִין אָצְלוֹ. עַד כָּאן לְשׁוֹן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מז) בְּשֵׁם רַשַׁ״ל. וְלֹא הַבַּנְתִּי דְּזֹהוּ אֶתְיָ שִׁפְיר לְמֵי שֶׁקּוֹרֵא אַלְפֵּי״ן עַיְנֵי״ן אֲבָל לֹא לְמִי שֶׁקּוֹרֵא עַיְנֵי״ן אַלְפֵּי״ן. וְקַל לְהָבִין: לד (נו) שְׂעָרוֹת. מַשְׁמַע אֲפִלּוּ הוּא בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אֲסוּר, וְלָכֵן צָרִיךְ לְדַקְדֵּק בְּדָבָר, שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי בְּרָכָה לְבַטָּלָה. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מח): (נז) וּלְהִתְחַנֵּךְ. וְרַשַׁאי לְבָרְכוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן רט״ז (ס״ק ג): (נח) בְּקִבְיעוּת. (ס״ק מח) כְּשֶׁקּוֹרֵא יוֹדְעִים הַהֶפְרֵשׁ שֶׁבֵּין שי״ן יְמָנִית לִשְׂמָאלִית, מִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לִשָּׂא כַּפָּיו [טַ״ז (סק״ל) וְהוּבָא בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק נז)]:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

[רַמַבַּ״ם (תפילה פט״ו ה״א)]: (קכ) לְאַלְפֵּי״ן עַיְנֵי״ן. וְהוּא הַדִּין (נ) מִי שֶׁקּוֹרֵא לְחִיתֵי״ן הֵהֵי״ן (נא) אוֹ שֶׁקּוֹרֵא לִשְׁבִּלֶת סִבֹּלֶת. (נב) וְאִם כָּל בְּנֵי עִירוֹ קוֹרִאִין כָּךְ, מֻתָּר לִשָּׂא כַּפַּיִם שָׁם בְּאוֹתוֹ מָקוֹם. וּמִטַּעַם זֶה כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּבִזְמַנֵּנוּ שֶׁרֹב בְּנֵי עַמֵּנוּ אֵין יוֹדְעִים לְהַבְחִין בֵּין הֶבֵרֶת הָעַיִ״ן לְאָלֵ״ף, מִמֵּילָא מֻתָּר לִשָּׂא כַּפָּיו. (נג) וְיֵשׁ אוֹמְרִים עוֹד דְּבִמְדִינַת רוּסְיָא שֶׁרֻּבָּם גְּלִילִין הָרְחָבָה לִקְרֹא שִׁבֹּלֶת סִבֹּלֶת, אַף דְּכָלֵל אַנְשֵׁי הַמְּדִינָה יוֹדְעִים הַהֶפְרֵשׁ שֶׁבֵּין שי״ן יְמָנִית לִשְׂמָאלִית, מִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לִשָּׂא כַּפָּיו [טַ״ז (סק״ל) וְהוּבָא בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק נז)]:

לד (קכא) שֶׁלֹּא הֵבִיא. [א]וְאִם נַעֲשָׂה בֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד, (נד) תָּלִינַן לְעִנְיָן זֶה שֶׁמִּסְתָּמָא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וּכְעֵין שֶׁפָּסַק הָרַמַ״א לְעֵיל בְּסִימָן נ״ה בְּסָעִיף ה׳ בְּהַגָּ״ה: (קכב) אֵינוֹ נוֹשֵׂא. (נה) אֲפִלּוּ בְּאַקְרָאֵי, שֶׁאֵין כְּבוֹד צִבּוּר לְהִיוֹת כְּפוּפִין לִבְרָכַת קָטָן: (קכג) לִלְמֹד וּלְהִתְחַנֵּךְ. וּמִטַּעַם זֶה רַשַׁאי לְבָרְכוֹ גַּם כֵּן. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מט) וְכֵן כָּתַב הָרַדְבַּ״ז בְּחֵלֶק א׳ בְּסִימָן תקס״ה. וְחִנּוּךְ זֶה אֵינוֹ כְּשֶׁאָר מִצְוֹת הַחִנּוּךְ שֶׁהוּא כְּבָר חָמֵשׁ כְּבָר שֵׁשׁ, כִּי אִם (נו) מִשָּׁעָה כְּבוֹד הַצִּבּוּר, שֶׁאֵין כְּבוֹדָם שֶׁיְּבָרְכֵם תָּמִיד בְּקָבֵעַ וּבִיחִידִי אִישׁ שֶׁלֹּא נִתְמַלֵּא עֲדַיִן זְקָנוֹ: (קכה) בְּאַקְרָאֵי. וּבִמְדִינָתֵנוּ שֶׁאֵין נוֹשְׂאִין כַּפַּיִם אֶלָּא בְּיוֹם טוֹב, מֻתָּר לִשָּׂא כַּפָּיו בְּכָל רֶגֶל אֲפִלּוּ בְּפְנֵי עַצְמוֹ, כְּדֵי לְאַחְזוּקֵי נַפְשֵׁהּ בְּכָהֲנֵי, דְּלֹא מִקְרֵי זֶה אֶלָּא אַקְרָאֵי [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״נ) וְטַ״ז (ס״ק לא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: (קכו) וְעַיֵּן לְעֵיל וְכוּ׳. כְּלוֹמַר דְּשָׁם מִבְּאָר דַּאֲפִלּוּ הָיָה לוֹ זְקָנוֹ מוּעָט קָרִינַן בֵּיהּ נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ אִם הוּא מִבֶּן שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה וָמַעְלָה, וְקַדָּם לָכֵן בְּעֵינַן מִלּוֹי זְקָנוֹ מִמַּשׁ. לה (קכז) שֶׁהָרַג אֶת הַנָּפֶשׁ. דִּכְתִיב (ישעיה א טו) (נט) וּבְפָרִשְׂכֶם כַּפֵּיכֶם אַעְלִים עֵינַי מִכֶּם וְגוֹ׳ יְדֵיכֶם דָּמִים מָלֵאוּ׳: (קכח) אֲפִלּוּ בְּשׁוֹגֵג. וְאִם אֲנָסוּהוּ (נט) לַהֲרֹג, נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו, וְאַף עַל גַּב דְּהָרְצָיָחָה קָיְמָא לָן דְּיֵהָרֵג וְאַל יַעֲבֹר, מִכָּל מָקוֹם אִם עָבַר וְלֹא נֶהֱרַג לֹא מִפְּסַל לְנִשְׂיאַת כַּפַּיִם בְּשִׁבְיל זֶה [מַהֲרַלַּ״ח וּפְרִי חָדָשׁ]: (קכט) אֲפִלּוּ עָשָׂה תְּשׁוּבָה. טַעַם דַּעֲה זוֹ דְּסָבְרָא לַהּ דְּאַף עַל פִּי שֶׁאֵין לְךָ דָּבָר שֶׁעוֹמֵד בִּפְנֵי הַתְּשׁוּבָה, (ק) מִכָּל מָקוֹם אֵין קַשְׁגּוֹר נַעֲשָׂה סַנֵּגוֹר, דְּבִיְדֵיִם אֲלוּ שֶׁהָרַג אֶת הַנֶּפֶשׁ אֵין רְאוּי לְשָׂא אֶת כַּפָּיו עַל פִּי שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה. דְּחַף (קל) אִשָּׁה הָרָה וְהַפִּילָה, נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו, דְּאֵין חַיָּבִין מִיתָה עַל עֻבָּרִין [אַחֲרוֹנִים]: (קל) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם וְכוּ׳. הֵינוּ אֲפִלּוּ כְּשֶׁעָבַר בְּמֵזִיד: (קלא) וְהֶכִי נָהוּג. [ב]וְיֵשׁ אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים שֶׁמַּחְמִירִין עַל כָּל פָּנִים בְּמֵזִיד, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה אפילו): לו (קלב) מָל (סט) תִּינוֹק וּמֵת וְכוּ׳. חָדָא (קג) דְּאַכַּיִן לְשֵׁם מִצְוָה, וְעוֹד מִי יֵימַר דְּכָלוּ לַהּ חֲדָשָׁיו, וְעוֹד שֶׁמָּא הָרוּחַ בִּלְבָלַתּוּ אַחַר כָּךְ וּמֵת: (קלג) מְרַנְּנִים אֲחֲרָיו וְכוּ׳. לֹא קַאֵי אֲמָל

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְשָׁכַב הָיָה כְּבַעַל מוּם, וְכָתַב גַּם כֵּן בְּרֵי״ם הַשֵּׁ״ס שָׁם אִשְׁתְּמִיטְתֵּיהּ לְהַשֵּׁ״ז, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּבֵאֵר יַעֲקֹב מַה שֶּׁכָּתַב בְּעִנְיָן זֶה: לה [ס] תְּשׁוּבָה. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן שו״ת נוֹדַע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָא תִּנְיָנָא (או״ח) סִימָן (כ״א) [י״] בְּכֹהֵן שֶׁנִּשָּׂא נְכְרִית בְּנִימּוּסֵיהֶן וְחָזַר וּפָרַשׁ

בַּאוּר הַלָּכָה

שְׁקוֹרְאִים כֹּהֲנִים וְגַם עָקַר בִּרְצָה, יַעֲלֶה:

לד * אֲבָל עִם כֹּהֲנִים שֶׁהֵם גְּדוֹלִים וְכוּ׳. עַיֵּן בְּעֹלַת תָּמִיד (ס״ק עד-עה) שֶׁכָּתַב דְּרָצוּנוֹ לוֹמַר שֶׁאִז מַתָּר אֲפִלּוּ בְּקָבֵעַ, וְכֵן מַה שֶּׁכָּתַב לְקַמָּה וּמֵיחוּ דַּוְקָא בְּאַקְרָאֵי בְּעָלְמָא רְצוֹנוֹ לוֹמַר גַּם כֵּן דַּוְקָא בִּפְנֵי עַצְמָן, אֲבָל עִם אֲחֵרִים מַתָּר אֲפִלּוּ בְּקָבֵעַ, וְכֵן מִשְׁמַע מֵאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ס). וְהַפְּרִי מְגַדִּים (משז״ס ס״ק לא) כָּתַב דְּזֶה אֵינוֹ מֻכְרָח, וּמִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר שֶׁפֵּיְם שֶׁאָז יָכוֹל לִשָּׂא כַּפָּיו אֲפִלּוּ יְחִידִי מִשְׁמַע כְּהֶעְלֵת תָּמִיד, וְכֵן פְּסַק הַחַיֵּי אָדָם (ח״א כלל לב ס״ו):

* וּמֵיחוּ דַּוְקָא בְּאַקְרָאֵי וְכוּ׳. כָּתַב הֶעְלֵת תָּמִיד (ס״ק עו) נִרְאֶה דְּאִם אֵין כֹּהֵן אַחֵר אֶלָּא זֶה שֶׁעֲדַיִן לֹא נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ, אִם הוּא מִבֶּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד שֶׁמִּסְתָּמָא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וּכְעֵין שֶׁפָּסַק הָרַמַ״א לְעֵיל בְּסִימָן נ״ה בְּסָעִיף ה׳ בְּהַגָּ״ה: (קכב) אֵינוֹ נוֹשֵׂא. (נה) אֲפִלּוּ בְּאַקְרָאֵי, שֶׁאֵין כְּבוֹד צִבּוּר לְהִיוֹת כְּפוּפִין לִבְרָכַת קָטָן: (קכג) לִלְמֹד וּלְהִתְחַנֵּךְ. וּמִטַּעַם זֶה רַשַׁאי לְבָרְכוֹ גַּם כֵּן. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מט) וְכֵן כָּתַב הָרַדְבַּ״ז בְּחֵלֶק א׳ בְּסִימָן תקס״ה. וְחִנּוּךְ זֶה אֵינוֹ כְּשֶׁאָר מִצְוֹת הַחִנּוּךְ שֶׁהוּא כְּבָר חָמֵשׁ כְּבָר שֵׁשׁ, כִּי אִם (נו) מִשָּׁעָה כְּבוֹד הַצִּבּוּר, שֶׁאֵין כְּבוֹדָם שֶׁיְּבָרְכֵם תָּמִיד בְּקָבֵעַ וּבִיחִידִי אִישׁ שֶׁלֹּא נִתְמַלֵּא עֲדַיִן זְקָנוֹ: (קכה) בְּאַקְרָאֵי. וּבִמְדִינָתֵנוּ שֶׁאֵין נוֹשְׂאִין כַּפַּיִם אֶלָּא בְּיוֹם טוֹב, מֻתָּר לִשָּׂא כַּפָּיו בְּכָל רֶגֶל אֲפִלּוּ בְּפְנֵי עַצְמוֹ, כְּדֵי לְאַחְזוּקֵי נַפְשֵׁהּ בְּכָהֲנֵי, דְּלֹא מִקְרֵי זֶה אֶלָּא אַקְרָאֵי [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״נ) וְטַ״ז (ס״ק לא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: (קכו) וְעַיֵּן לְעֵיל וְכוּ׳. כְּלוֹמַר דְּשָׁם מִבְּאָר דַּאֲפִלּוּ הָיָה לוֹ זְקָנוֹ מוּעָט קָרִינַן בֵּיהּ נִתְמַלֵּא זְקָנוֹ אִם הוּא מִבֶּן שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה וָמַעְלָה, וְקַדָּם לָכֵן בְּעֵינַן מִלּוֹי זְקָנוֹ מִמַּשׁ. לה (קכז) שֶׁהָרַג אֶת הַנָּפֶשׁ. דִּכְתִיב (ישעיה א טו) (נט) וּבְפָרִשְׂכֶם כַּפֵּיכֶם אַעְלִים עֵינַי מִכֶּם וְגוֹ׳ יְדֵיכֶם דָּמִים מָלֵאוּ׳: (קכח) אֲפִלּוּ בְּשׁוֹגֵג. וְאִם אֲנָסוּהוּ (נט) לַהֲרֹג, נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו, וְאַף עַל גַּב דְּהָרְצָיָחָה קָיְמָא לָן דְּיֵהָרֵג וְאַל יַעֲבֹר, מִכָּל מָקוֹם אִם עָבַר וְלֹא נֶהֱרַג לֹא מִפְּסַל לְנִשְׂיאַת כַּפַּיִם בְּשִׁבְיל זֶה [מַהֲרַלַּ״ח וּפְרִי חָדָשׁ]: (קכט) אֲפִלּוּ עָשָׂה תְּשׁוּבָה. טַעַם דַּעֲה זוֹ דְּסָבְרָא לַהּ דְּאַף עַל פִּי שֶׁאֵין לְךָ דָּבָר שֶׁעוֹמֵד בִּפְנֵי הַתְּשׁוּבָה, (ק) מִכָּל מָקוֹם אֵין קַשְׁגּוֹר נַעֲשָׂה סַנֵּגוֹר, דְּבִיְדֵיִם אֲלוּ שֶׁהָרַג אֶת הַנֶּפֶשׁ אֵין רְאוּי לְשָׂא אֶת כַּפָּיו עַל פִּי שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה. דְּחַף (קל) אִשָּׁה הָרָה וְהַפִּילָה, נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו, דְּאֵין חַיָּבִין מִיתָה עַל עֻבָּרִין [אַחֲרוֹנִים]: (קל) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם וְכוּ׳. הֵינוּ אֲפִלּוּ כְּשֶׁעָבַר בְּמֵזִיד: (קלא) וְהֶכִי נָהוּג. [ב]וְיֵשׁ אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים שֶׁמַּחְמִירִין עַל כָּל פָּנִים בְּמֵזִיד, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה אפילו): לו (קלב) מָל (סט) תִּינוֹק וּמֵת וְכוּ׳. חָדָא (קג) דְּאַכַּיִן לְשֵׁם מִצְוָה, וְעוֹד מִי יֵימַר דְּכָלוּ לַהּ חֲדָשָׁיו, וְעוֹד שֶׁמָּא הָרוּחַ בִּלְבָלַתּוּ אַחַר כָּךְ וּמֵת: (קלג) מְרַנְּנִים אֲחֲרָיו וְכוּ׳. לֹא קַאֵי אֲמָל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

לג (נ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מו): (נא) רַמַבַּ״ם (תפילה פט״ו ה״א): (נב) אַחֲרוֹנִים: (נג) וְהַפְּרִי מְגַדִּים (משז״ס סק״ל) וְהָגְרַ״ז (סמ״ח) מִסְקַפְקִין עַל זֶה עַיֵּן שָׁם: לד (נד) אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק נח) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס״ק סה) וְחַיֵּי אָדָם (ח״א כלל לב ס״ו), דְּלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק מח): (נה) רַשַׁ״י (מגילה כד. ד״ה ואינו): (נו) סַכָּה מ״ב (ע״א): (נז) לְבוּשׁ: לה (נח) גְּמָרָא (ברכות לב:): (נט) כֵּן כָּתְבוּ בְּשֵׁם מַהֲרַנַ״ח וְאֵין בְּיָדִי לְעַיֵּן בּוֹ. וְצָרִיךְ עִיּוּן דְּמִנַּלָּן דְּמִדְּמִינַן זֶה לְהַמִּיר, דִּלְמָא מְדַמִּינַן

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בְּשו״ע הרב (סמ״ט) כתב כהמג״א שאף שנעשה בן שלש עשרה שנה ויום אחד צריך לדקדק בשערותיו שלא יבוא לידי ברכה לבטלה. וראה שו״ע הרב (סי׳ נה ס״ו). **ב]** ובשו״ע הרב (ס״נ) כתב: ויש להקל על בעלי תשובה שלא לנעול דלת בפניהם וכן נוהגין.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת נְשִׁיאַת כַּפַּיִם סִימָן קכח

(סכ) **אַחֲרָיו שֶׁהוּא שׁוֹפֵךְ דָּמִים,** מ**כֵּיוָן שֶׁלֹּא נִתְבָּרֵר הַדָּבָר, יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו:** **לז** (סג) (קלד) נ**מוּמָר לְעַבּוֹדַת אֱלִילִים לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו,** (קלה) ס**וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאִם עָשָׂה תְּשׁוּבָה נוֹשֵׂא כַּפָּיו,** (וְכֵן עִקָּר). * **וְאִם נָאֱנַס,** (קלו) **לְדִבְרֵי הַכֹּל נוֹשֵׂא כַּפָּיו:** **לח** * ע**שָׂתָה** (קלז) **רְבִיעִית** (סד) **יַיִן בְּבֵת אַחַת, לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו.** **שְׁתָאן** (סה) **בִּשְׁנֵי פְּעָמִים, אוֹ שָׁנָתַן לְתוֹכוֹ** (קלח) **מְעַט מַיִם,** (קלט) **מֻתָּר. וְאִם שָׁתָה יוֹתֵר מֵרְבִיעִית,**

מ כֵּן מוֹרֵי רַמַּ"ם (תפילה פט"ו ה"ז) לְהַהֵיא דִּירוּשַׁלְמִי (ניטין ס"ה ה"ט).

נ מְנָחוֹת (נ"ט) [ק"ט] (ע"א). ס רַשַׁ"י (תשר, סי' קע) וְרַבֵּנוּ גֵּרְשׁוֹן (סי' ד). ע לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם פֶּרֶק (י"ד) [ט"ו] (ה"ד) מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה מִמַּשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא דִּכְרִיתוֹת (יג:).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מִמֶּנּוּ, וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה שֶׁיִּתְקַבֵּל עַל דַּעַת רַבִּים שֶׁלֹּא יָשׁוּב עוֹד לִכְסִילָה וְיִתְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ וְדוֹמִים לְפִי שֶׁיִּסָּדֵר לוֹ הַמּוֹרֶה, וְכָשֵׁר תֹּכֶף אַחַר הַתְּפִלָּה לְדוּכָן וּלְכָל דָּבָר שֶׁבִּכְהֻנָּה, עַיֵּן שָׁם:

אֵינוֹ נוֹשֵׂא כַּפָּיו, אֲפִלּוּ עָשָׂה תְּשׁוּבָה. כֵּן מַשְׁמַע מִדְּיוּק לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (תפילה פט"ו ה"ג), עַיֵּן בֶּדֶק הַבַּיִת (כ"ב ד"ה ולענין הלכה) בַּ"ח (סכ"ב) וְעַלַּת תָּמִיד (ס"ק פה) וּפְרִי חָדָשׁ, וּפְרִי חָדָשׁ וּבְ"ח (שם) הָעֲלוּ לְעִנְיַן הֲלָכָה שֶׁאֲפִלּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדַת אֱלִילִים, כֵּיוָן שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה נוֹשֵׂא כַּפָּיו, עַיֵּן שָׁם. וּמִיהוּ אִם הִבְטִיחַ לְהָמִיר וְחָזַר, לֹא נִפְסַל. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט) בְּשֵׁם הָרִדְבַּ"ז (מכתי"ו סי' כא) עַיֵּן שָׁם. כָּתַב הַבַּ"ח (סכ"ג) עַל שֶׁפִּחוּ אֲחִיו מַחֲמַת מִילָה, צָרִיךְ עִיּוּן אִי כָּשֵׁר לִנְשִׂיאַת כַּפַּיִם, עַיֵּן שָׁם. וּבִשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י ס"ק כד) כָּתַב לְדִידֵי הַדָּבָךְ פָּשׁוּט דְּלֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו, וְכֵן פָּסַק הַפְּרִי חָדָשׁ (סל"ג) כְּתָהוּ וְלֹא מְשַׁעֲמָה, עַיֵּן שָׁם. וְהַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק נד) וְעַלַּת תָּמִיד (ס"ק צ) חָלְקוּ עַל הַבַּ"ח וּפָסְקוּ אֲפִלּוּ לֹא מָל אֶת עַצְמוֹ בְּמְזִיד כָּשֵׁר, עַיֵּן שָׁם. וְהֵיכִי אֲהֲרֹן (הגב"י) כָּתַב עַל הַמַּגֵּן אַבְרָהָם שְׁדִבְרָיו תְּמוּהִים, עַיֵּן שָׁם: **לח** (סה) יַיִן. הַשׁ"ז (ס"ק לה) וְעַלַּת תָּמִיד (ס"ק פו) פָּסְקוּ דְּאַף בְּשִׂאַר מַשְׁקִין, אַף עַל גַּב דִּלְגַבֵּי עֲבוֹדָה אֵינוֹ חִיב מִיתָה אֶלָּא דְּוָקָא בְּיַיִן, מִכָּל מָקוֹם גַּבֵּי נְשִׂיאַת כַּפַּיִם וַדַּאי אָסוּר, עַיֵּן שָׁם. וְהַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק נה) חוֹלֵק, וּפָסַק בִּנְשִׂיאַת כַּפַּיִם לֵיכָא אִסּוּרָא כְּלָל בְּשִׂאַר מַשְׁקִין, אֶלָּא אִם כֵּן הוּא שִׁכּוֹר כְּלוּט דְּאז פְּטוּר מִכָּל הַמִּצְוֹת, אֲבָל אִם לֹא הִגִּיעַ לִשְׁכְרוּתוֹ שֶׁל לוּט, אֲפִלּוּ אֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר בִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ רַשַׁאי לִשָּׂא אֶת כַּפָּיו, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּלֶחֶם מִשְׁנֶה (תפילה פט"ו ה"ד) וּבְכֶסֶף מִשְׁנֶה בְּפֶרֶק א' דְּבִיאַת מִקְדָּשׁ (ה"ב). כָּתַב הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק ב' סִימָן קכ"ה דְּלֹא שָׁנָא בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה וְלֹא שָׁנָא שֶׁלֹּא בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה, עַיֵּן שָׁם. אִם שָׁתָה יַיִן מִגּוּפוֹ פָּסוּל, דְּהָא בְּנָזִיר אָסוּר, וּבַעֲבוֹדָה נַמִי אָסוּר. מַגֵּן אַבְרָהָם (שם). וְעַיֵּן סִימָן צ"ט סָעִיף ב' וְהוּא הַדִּין כָּאן. וְעַיֵּן בְּסָפָר אֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק מז) שֶׁחוֹלֵק עַל מַגֵּן אַבְרָהָם, דְּהָא אֲפִלּוּ פָּטוּר וְאֵינוֹ לוֹקֶה עָלָיו כו', וְהָא דְּאָסוּר בְּנָזִיר אֵין רְאָיָה, דְּלֹא גָּרַע מֵחֲרָנָן, עַיֵּן יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רמ"ב (סי"ג)]: (סה) **בִּשְׁנֵי פְּעָמִים.** עַיֵּן בט"ז סָעִיף קָטָן (ל"ב) [ל"ה]. וּמִדְּבָרָיו שָׁם נִרְאֶה דְּאִשְׁתְּמִיט לַהּ סְגִיָא דְּתַנְיָא דְּף כ"ו עַמּוּד ב', עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן סָעִיף קָטָן נו"ן:

בַּאֵר הֵיטֵב

(סג) **אַחֲרָיו.** וּמִיהוּ אִם יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ שֶׁאֱמֶת הוּא, לֹא יִשָּׂא כַּפָּיו. רַלְבַּ"ח (סי' קיז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק נג). וְאִם עָשָׂה תְּשׁוּבָה עָלָיו, עַיֵּן סָעִיף קָטָן ס': **לז** (סג) **מוּמָר.** אֲפִלּוּ לֹא עָבַד אֱלִילִים, וְאִם עָבַד אֱלִילִים, אֲפִלּוּ נָאֱנַס וְעוֹד שֶׁמָּא מֵת בְּלָאו הָכִי: (סד) **רְבִיעִית יַיִן.** וּמִיהוּ אִם יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ שֶׁאֱמֶת הוּא, לֹא יִשָּׂא כַּפָּיו. רַלְבַּ"ח (סי' קיז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק נג). וְאִם עָשָׂה תְּשׁוּבָה עָלָיו, עַיֵּן סָעִיף קָטָן ס': **לז** (סג) **מוּמָר.** אֲפִלּוּ לֹא עָבַד אֱלִילִים, וְאִם עָבַד אֱלִילִים, אֲפִלּוּ נָאֱנַס

עַיֵּן בֶּדֶק הַבַּיִת (כ"ב ד"ה ולענין הלכה) בַּ"ח (סכ"ב) וְעַלַּת תָּמִיד (ס"ק פה) וּפְרִי חָדָשׁ, וּפְרִי חָדָשׁ וּבְ"ח (שם) הָעֲלוּ לְעִנְיַן הֲלָכָה שֶׁאֲפִלּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדַת אֱלִילִים, כֵּיוָן שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה נוֹשֵׂא כַּפָּיו, עַיֵּן שָׁם. וּמִיהוּ אִם הִבְטִיחַ לְהָמִיר וְחָזַר, לֹא נִפְסַל. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט) בְּשֵׁם הָרִדְבַּ"ז (מכתי"ו סי' כא) עַיֵּן שָׁם. כָּתַב הַבַּ"ח (סכ"ג) עַל שֶׁפִּחוּ אֲחִיו מַחֲמַת מִילָה, צָרִיךְ עִיּוּן אִי כָּשֵׁר לִנְשִׂיאַת כַּפַּיִם, עַיֵּן שָׁם. וּבִשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י ס"ק כד) כָּתַב לְדִידֵי הַדָּבָךְ פָּשׁוּט דְּלֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו, וְכֵן פָּסַק הַפְּרִי חָדָשׁ (סל"ג) כְּתָהוּ וְלֹא מְשַׁעֲמָה, עַיֵּן שָׁם. וְהַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק נד) וְעַלַּת תָּמִיד (ס"ק צ) חָלְקוּ עַל הַבַּ"ח וּפָסְקוּ אֲפִלּוּ לֹא מָל אֶת עַצְמוֹ בְּמְזִיד כָּשֵׁר, עַיֵּן שָׁם. וְהֵיכִי אֲהֲרֹן (הגב"י) כָּתַב עַל הַמַּגֵּן אַבְרָהָם שְׁדִבְרָיו תְּמוּהִים, עַיֵּן שָׁם: **לח** (סה) יַיִן. הַשׁ"ז (ס"ק לה) וְעַלַּת תָּמִיד (ס"ק פו) פָּסְקוּ דְּאַף בְּשִׂאַר מַשְׁקִין, אַף עַל גַּב דִּלְגַבֵּי עֲבוֹדָה אֵינוֹ חִיב מִיתָה אֶלָּא דְּוָקָא בְּיַיִן, מִכָּל מָקוֹם גַּבֵּי נְשִׂיאַת כַּפַּיִם וַדַּאי אָסוּר, עַיֵּן שָׁם. וְהַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק נה) חוֹלֵק, וּפָסַק בִּנְשִׂיאַת כַּפַּיִם לֵיכָא אִסּוּרָא כְּלָל בְּשִׂאַר מַשְׁקִין, אֶלָּא אִם כֵּן הוּא שִׁכּוֹר כְּלוּט דְּאז פְּטוּר מִכָּל הַמִּצְוֹת, אֲבָל אִם לֹא הִגִּיעַ לִשְׁכְרוּתוֹ שֶׁל לוּט, אֲפִלּוּ אֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר בִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ רַשַׁאי לִשָּׂא אֶת כַּפָּיו, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּלֶחֶם מִשְׁנֶה (תפילה פט"ו ה"ד) וּבְכֶסֶף מִשְׁנֶה בְּפֶרֶק א' דְּבִיאַת מִקְדָּשׁ (ה"ב). כָּתַב הֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק ב' סִימָן קכ"ה דְּלֹא שָׁנָא בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה וְלֹא שָׁנָא שֶׁלֹּא בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה, עַיֵּן שָׁם. אִם שָׁתָה יַיִן מִגּוּפוֹ פָּסוּל, דְּהָא בְּנָזִיר אָסוּר, וּבַעֲבוֹדָה נַמִי אָסוּר. מַגֵּן אַבְרָהָם (שם). וְעַיֵּן סִימָן צ"ט סָעִיף ב' וְהוּא הַדִּין כָּאן. וְעַיֵּן בְּסָפָר אֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק מז) שֶׁחוֹלֵק עַל מַגֵּן אַבְרָהָם, דְּהָא אֲפִלּוּ פָּטוּר וְאֵינוֹ לוֹקֶה עָלָיו כו', וְהָא דְּאָסוּר בְּנָזִיר אֵין רְאָיָה, דְּלֹא גָּרַע מֵחֲרָנָן, עַיֵּן יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רמ"ב (סי"ג)]: (סה) **בִּשְׁנֵי פְּעָמִים.** עַיֵּן בט"ז סָעִיף קָטָן (ל"ב) [ל"ה]. וּמִדְּבָרָיו שָׁם נִרְאֶה דְּאִשְׁתְּמִיט לַהּ סְגִיָא דְּתַנְיָא דְּף כ"ו עַמּוּד ב', עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן סָעִיף קָטָן נו"ן:

בַּאוּר הֲלָכָה

שֶׁהֲבִיא בְּסָעִיף ל"ז לְעִנְיַן מוּמָר, מִשְׁמַע דִּסְבִירָא לַהּ בִּפְשִׁיטוּת לְנִדּוֹן דִּידָן לְהַחְמִיר מִשּׁוּם דְּאֵין קַשְׁגּוֹר נַעֲשָׂה סַנֵּגוֹר, כַּן כָּתַב אֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק סד) וּמַשֶּׁה יְהוּדָה (סק"ב) בְּרֵעַת הַמְחַבֵּר, אָכֵן בְּעִלּוּי תָּמִיד (סק"פ) וּבְאוּר הַגְּרַ"א מוּכָח דְּסִבְירָא לְהוּ דְּהַמְחַבֵּר סָמַךְ עַצְמוֹ אֵישׁ חוֹלְקִין שֶׁהֲבִיא בְּסָעִיף ל"ו. **וּלְעִנְיַן דִּינָא, הָרַמַ"א פָּסַק לְהַקֵּל וְכָתַב שֶׁכֵּן נוֹהֲגִין, וְהֵיכִי אֲפִלּוּ בְּמְזִיד** וּכְמוֹ שֶׁהֲבִיא רְאָיָה וְכָתַב (ד"מ אות יז) דְּלֹא גָּרַע מֵעֲבוֹדָה זָרָה, וְשָׁם אֲפִלּוּ בְּמְזִיד נוֹשֵׂא כַּפָּיו, וְהָתָם הַחַיִּים (הל' יו"ט, דיני נשיאת כפים סל"ג)] **דְּאֵין לְהַקֵּל אֲפִלּוּ בְּעָשָׂה תְּשׁוּבָה אִם הָיָה מְזִיד. וְכֵן מָצָאתִי בְּרִיטְבָ"א** מְכוֹת שְׁלֹהֵי פֶּרֶק ב' (יג. ד"ה מאי) **שֶׁהֲבִיא בְּשֵׁם בַּעֲלֵי תּוֹסָפוֹת וּבְשֵׁם רַבּוֹ רְאָ"ה לְהַחְמִיר בְּרִצִיחָה בְּכָל גְּוָנֵי, וְצָרִיךְ עִיּוּן לְדִינָא. וְעַל כָּל פָּנִים אִם עָלָה אַיִן לְהוֹרוֹתוֹ** כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בַּשּׁוּת בְּשֵׁם הָרַ"מ מִרוֹטֶנְבּוּרְג (חשב"ץ קטן סי' קצו):

לז * **וְאִם נָאֱנַס.** עַיֵּן מִשְׁנֶה בְּרוּרָה (ס"ק קלו). וְלֹא הֶעְתִּקְנוּ דַּעַת הַפְּרִי חָדָשׁ (וּמַשֶּׁה יְהוּדָה (סק"ב) וְשֵׁרִית יְהוּדָה (סי' ל) וְשַׁלְמַת חַיִּים (סי' תתקנ) וְשַׁלְמַת חַיִּים (סי' תתקנ) וְשַׁלְמַת חַיִּים (סי' תתקנ